

STICHTING WOONWAGENBELANGEN NIJMEGEN

Onderwerp
Reactie college voorstel onderzoek woonwagenstandplaatsen gemeente Nijmegen

Opsteller Peter Vos **Behandeldatum** 10 december

Inleiding
Ten eerste willen we benoemen dat we als stichting woonwagenbelangen opgelucht zijn dat er na een jarenlange strijd nu eindelijk erkent wordt door het college van B & W dat er een tekort aan standplaatsen is en dat dit een probleem is .
Ook zijn we redelijk tevreden over de samenwerking van het woonbehoefte onderzoek van Companen. De uitslag hiervan hebben wij wel zien aankomen omdat wij als stichting hier al jaren lang mee bezig zijn en we het nodige veldwerk hebben verricht. Wij als deskundigen hebben ook al eerder aangegeven bij de gemeenteraad en de media dat er rond de 100 belangstellenden zouden zijn.

Wat wij als stichting erg jammer vinden is dat zowel het college voorstel als de bijbehorende notitie onderzoek woonwagen standplaatsen voorbij gaan aan het mensenrechtelijk kader zoals dit is aangegeven door het Europese Hof voor Rechten van de Mens, het college voor Rechten van de Mens, het beleidskader van het ministerie van Binnenlandse Zaken en het rapport van de nationale ombudsman. Het is erg duidelijk dat de opsteller Wim van der Velde duidelijk geen rekening heeft gehouden met bovenstaande stukken.
Op de volgende punten gaat het college van B&W namelijk voorbij aan de mensen rechten van woonwagenbewoners zoals deze nationaal en internationaal beschreven staan.

1. Dat het college van B&W zich richt op circa 25 standplaatsen.
2. Uitgangspunt is geen nieuw cluster voor de woonwagen locaties.
3. Dat we prioriteit geven aan Nijmeegse huishoudens met een urgente vraag naar woonruimte.

Reactie
Wij krijgen na het bestuderen van zowel het collegevoorstel als de notitie onderzoek woonwagenstandplaatsen sterk de indruk dat de opstellers hiervan zich niet voldoende bewust zijn van de bijzondere positie die deze woonwagen cultuur heeft. De door internationale verdragen en beschermde woonwagen cultuur maakt het juist noodzakelijk met een andere bril naar het standplaatsen beleid te kijken. Aandacht voor de behoeften is daarom niet **vrijblijvend**, maar heeft een **mensenrechtelijke basis** en juist deze mensenrechtelijke basis wordt niet gerespecteerd met dit collegevoorstel en bij geleidend schrijven.
Wij woonwagenbewoners hebben nu eenmaal een eigen culturele identiteit. De opvatting dat deze identiteit als een mensenrecht bescherming verdient, is in de laatste tien tot vijftien jaar ontwikkeld

en bestendigd door verschillende internationaal- en Europeesrechtelijke verdragen, die de Nederlandse staat mede heeft ondertekend.
Met het woonbehoefte onderzoek van Companen hebben we nu inzicht in de vraag naar standplaatsen in Nijmegen.
De erkenning brengt voor staten, provincies en gemeenten de verplichting met zich mee om voor voldoende standplaatsen te zorgen, zodat wij woonwagenbewoners volgens onze tradities en culturele identiteit kunnen leven.
De vraag hoe deze overheden dit moeten realiseren staat echter niet in deze verdragen, daarom is het ook niet relevant dat het realiseren van voldoende standplaatsen niet eenvoudig is, veel inspanningen met zich mee brengt en wat het financiële aspect hiervan is.
Vanuit het mensenrechtelijk kader gaat het er niet om waar er extra nieuwe standplaatsen komen maar dat ze er komen. Op en rond het woonwagencentrum Teersdijk ligt in ieder geval genoeg grond om te voorzien in voldoende extra standplaatsen, zodat er geen verboden onderscheid meer gemaakt word en er een gelijkwaardig aanbod van standplaatsen komt in vergelijking met de reguliere woningmarkt.

Toelichting
Wij zullen nu toelichten waarom het college van B&W met dit collegevoorstel nog steeds discrimineert en verboden onderscheid maakt tussen het standplaatsen beleid voor woonwagenbewoners ten opzichte van het beleid van de reguliere woningmarkt (artikel 7a, eerste lid, Algemene wet gelijke behandeling).

Punt 1. dat het college van B&W zich richt op circa 25 standplaatsen.
Het College van B&W geeft aan ,,Met het rapport hebben we nu inzicht in de vraag naar standplaatsen voor woonwagens. Deze valt uiteen in 23 plaatsen voor inwonende 18-plussers, 45 standplaatsen voor vertrokken bewoners, woonachtig in Nijmegen en 25 plaatsen voor vertrokken bewoners die niet in Nijmegen wonen. Het rapport geeft verder aan dat door het amper vrijkomen van standplaatsen het niet mogelijk is de zoektijden voor een standplaats te vergelijken met die van een reguliere sociale huurwoning.''
Op dit punt verschillen wij als stichting met de rest van de projectgroep en wij vinden het dan ook erg jammer dat onze expertise op dit gebied niet is meegenomen in dit onderzoek. Namelijk dat de wachttijd op een standplaats in Nijmegen in de praktijk vaak langer is dan 25 jaar en in het onderzoek staat *,, Ter vergelijking kijken we naar de kans van slagen binnen de sociale huur in Nijmegen waarbij we gebruik maken van gegevens van lokale woningcorporaties. In 2019 was de gemiddelde actieve zoektijd bij aanvaarding van een sociale huurwoning 18 maanden (1,5 jaar) in de gemeente Nijmegen (verhuringen van SSHN zijn niet meegenomen bij de berekening van dit gemiddelde). Wat opvalt is dat de gemiddelde actieve zoektijd per woningtype niet veel uit elkaar ligt; de gemiddelde zoektijd ligt het hoogst voor seniorenwoning (19 maanden) en het laagst voor een HAT-eenheid (11 maanden). ''*
Dan is dit voor ons toch wel een duidelijke vergelijking!
Ook meegenomen dat je op verschillende manieren aan een reguliere woning kunt komen is verschillend, namelijk de meeste woonwagenbewoners in Nijmegen hoeven niet sociaal te huren ze kunnen ook kopen en de wachttijd op een koopwoning is er niet, als ik wil heb ik morgen een huis gekocht in Nijmegen.
Er is echter wel een woningtekort in Nijmegen dat vrij hoog is landelijk vergeleken namelijk 7% en dit word de komende jaren flink teruggebracht naar 2%.
In Nijmegen zijn er echter op dit moment 80 standplaatsen en uit het onderzoek van Companen is naar voren gekomen dat er een vraag van 93 standplaatsen is in Nijmegen.
93 (de vraag van standplaatsen in Nijmegen) delen door 80 (aantal huidige standplaatsen) maal 100 is 116,25.

Dit is een tekort van 116%, als er 25 standplaatsen bij komen dan blijft het tekort 65% en loopt het de komende jaren weer snel op naar dik boven de 100%.
Mede hierom namen wij vol verbazing kennis van het collegevoorstel van ca 25 standplaatsen extra. Hierin kunnen wij ons totaal niet vinden en ook het oordeel van het College voor Rechten van de Mens word hierin niet gerespecteerd.
Het is een gigantisch tekort in vergelijking met de reguliere woningmarkt en wij vinden de ca 25 extra standplaatsen veel te mager en doet geen recht aan de Algemene wet gelijke behandeling.

Punt 2. Uitgangspunt is geen nieuw cluster voor de woonwagen locaties.
Onze eerste vraag hierbij is waarom niet?
Wij kunnen zelf geen redenen bedenken, wel kunnen we ons eerdere uitspraken van het college op het onderwerp standpunt woonwagenbeleid herinneren. In het openbaar college voorstel van 6 november 2018 staat bij argumenten.
1. Geen specifiek doelgroepenbeleid
,, Er is geen reden om het beleid wat we nu voeren te wijzigen. Het huidige beleid heeft noch de bedoeling, noch het effect dat het afbreuk doet aan de mensenrechten van woonwagenbewoners. Maar we zien ook geen reden om voor woonwagenbewoners meer te doen dan voor andere Nijmegenaren. We voeren geen specifiek doelgroepenbeleid. Alle voorzieningen zijn er voor iedereen.''
2. Veiligheid en leefbaarheid laat het rijk buiten beschouwing
,,Zowel het advies van de Nationale Ombudsman, als het beleidskader van het rijk, gaan voorbij aan het feit dat het bij elkaar wonen van woonwagenbewoners een cultureel aspect is, maar dat het ook een gesloten cultuur creëert en in stand houdt. De ervaring leert helaas dat daar ook regel overschrijdend gedrag en criminaliteit de kop op kan steken, dat moeilijk is te bestrijden. Deze risico's voor veiligheid en leefbaarheid, en de inspanningen die het met zich meebrengt om de zaken te beheersen, wegen we ook mee in onze keuze om het aantal locaties niet uit te breiden.''
Wij krijgen sterk de indruk dat het college van B&W deze argumenten gebruikt om niet te willen clusteren. Juist over dit standpunt woonwagenbeleid heeft het college voor Rechten van de Mens geoordeeld dat er gediscrimineerd wordt en dat dit in strijd is met de mensenrechten van woonwagenbewoners.
Wij willen ook benadrukken dat wij helemaal geen gesloten cultuur zijn. Wel zijn wij door onze cultuur een hechte gemeenschap die voor elkaar opkomt, voor elkaar zorgt en haar eeuwen oude cultuur wil bewaren die van generatie op generatie aan elkaar overgedragen wordt.
Het belangrijkste aspect van onze cultuur werd ons in 1968 door de overheid ontnomen door het verbod op rondreizen. En hierdoor is nu het bij elkaar wonen in familieverband het belangrijkste aspect geworden van deze woonwagencultuur die beschermt is.
Wij kunnen als stichting woonwagenbelangen Nijmegen wel 100 standpunten opnoemen waarom er juist wel geclusterd moet worden. Zoals ook het Europese Hof, het college voor Rechten van de Mens, het woonwagenbeleid van het Ministerie van Binnenlandsezaken, de nationale ombudsman, PILP N.J.M.C. , landelijke woonwagen verenigingen, platform 31 en verschillende internationale verdragen dit aangeven.
Punt 3. Dat we prioriteit geven aan Nijmeegse huishoudens met een urgente vraag naar woonruimte.

Deel uitmakend van de projectgroep die heeft meegewerkt aan de inventarisatie behoefte woonwagenstandplaatsen van de gemeente Nijmegen vinden wij het hoogst merkwaardig dat juist dit bovenstaande punt beschreven wordt in de notitie onderzoek woonwagenstandplaatsen. Wij hebben met de projectgroep (Chantal Tiekstra(Companen), Wim van der Velde en Loek Heinsman(gemeente Nijmegen) afgesproken dat er alleen door woonwagenbewoners mocht worden deelgenomen met het afstammingsbeginsel afkomstig uit Nijmegen omdat anders de vraag naar standplaatsen in Nijmegen veel te hoog zou worden om door de gemeente te kunnen verwerken.
Het afstammingsbeginsel wil zeggen dat de deelnemers uit het onderzoek van geboorte woonwagenbewoners zijn die zelf op een woonwagen locatie in Nijmegen hebben gewoond of waarvan de ouders of grootouders op een woonwagenlocatie in Nijmegen hebben gewoond.
En door een tekort aan standplaatsen noodgedwongen een reguliere woning hebben betrokken.
Vanuit mensenrechtelijk oogpunt kan je het niet maken naar deze groep woonwagenbewoners waarvan sommige al 25 jaar of langer op een standplaats wachten prioriteit te geven aan een groep inwonende die door een tekort aan standplaatsen nog bij hun ouders wonen.
Ook is er geen enkele regionale vraag van de deelnemers aan het onderzoek, die juist mee hebben gewerkt aan een onderzoek voor standplaatsen in Nijmegen. Er is dus geen enkele behoefte van deze deelnemers aan een regionale component, daar gaat het onderzoek van Companen ook niet over.
Iedereen die dus heeft deelgenomen aan dit onderzoek wil dus een standplaats in Nijmegen en niet in een andere gemeente. Dit komt door de familiaire banden die dus zo belangrijk zijn in deze beschermde cultuur.
Het is dan ook volstrekt irrelevant om met de regio te overleggen over deze regionale component van vraag naar woonwagenstandplaatsen. Het zou jammer zijn van de tijd, moeite en kosten die dit met zich mee zou brengen.

Punt 4. We willen geen onderscheid maken tussen doelgroepen.
Juist in het rapport van de nationale Ombudsman staat 'Er is geen sprake van gelijke gevallen, omdat het gaat om de culturele identiteit van woonwagenbewoners die als mensenrecht erkent is, een bijzondere situatie dus. Daarom moeten gemeenten met een andere bril kijken naar standplaatsenbeleid.
De woonwagen hoort bij ons. Zonder die woonwagen..dat is hetzelfde als een viool zonder snaren. Ik zou niet weten hoe ik het anders uit moet leggen. Dat krijg je er ook niet uit.
Het Woonwagenleven hoort bij onze cultuur. Dat is onze cultuur, het samenleven. Daar leven wij van, dat is zuurstof, daar kan je ook niet zonder.

Conclusie
Op basis van deze reactie college voorstel onderzoek woonwagenstandplaatsen gemeente Nijmegen willen wij als stichting woonwagenbelangen Nijmegen dat er een eerlijk plan komt voor de uitbreiding van standplaatsen. Dat het college van B&W hier onderuit probeert te komen met allerlei ongefundeerde standpunten kan volgens ons echt niet.
Zoals wij ook al eerder benoemd hebben dat het er niet om gaat of dit niet eenvoudig is, veel inspanningen met zich mee brengt en wat het financiële aspect hiervan is. Het college van B&W geeft aan dat ze geen onderscheid willen maken tussen doelgroepen maar dat doen ze door dit beleid juist wel.
Wij vinden dat na het decennia lange discriminerende standplaatsenbeleid er best een paar stappen extra voor ons woonwagenbewoners gezet mogen worden en nu eindelijk eens de uitspraak van het college voor Rechten van de Mens gerespecteerd word zodat wij als stichting woonwagenbelangen Nijmegen niet weer samen met anti discriminatie bureau Vizier Oost een klacht hoeven in te dienen bij het college voor Rechten van de Mens.
Het zegt volgens ons al genoeg als Loek Heinsman (projectleider woonwagenzaken Nijmegen) zich niet kan vinden in het nieuwe collegevoorstel van B&W en dat Wim van der Velde van de gemeente Nijmegen zich telefonisch verontschuldigd na het sturen van het collegevoorstel en de bijbehorende notitie, hierbij meld hij dat hij het er ook niet mee eens is en er ook niets aan kan doen omdat hij alleen maar een uitvoerend ambtenaar is.